
Obsah

Úvod	9
1. Základní pojmy a souvislosti ekonomie	11
1.1 Základní pojmy	11
1.2 Směna a peníze ve vzájemné souvislosti	15
1.3 Základní ekonomická souvislost užívání zdrojů – hranice výrobních možností .	16
1.4 Zákon klesajících výnosů	19
2. Ekonomie a její předmět	23
2.1 Východiska teoretického ekonomického myšlení	23
2.2 Vznik ekonomie a vývoj jejího předmětu	27
2.3 Předmět ekonomie a její hlavní soudobé směry	31
2.4 Metody ekonomie	35
3. Mechanismus hospodářské koordinace	43
3.1 Nutnost koordinace	43
3.2 Základní způsoby koordinace hospodářství	45
3.3 Centrálně plánovaná ekonomika	46
3.4 Tržní hospodářství	49
4. Trh a jeho vlastnosti	57
4.1 Rovnovážná cena trhu	57
4.2 Konkurence	60
4.3 Monopol	62
4.4 Zdroje tržních nedokonalostí	65
5. Poptávka na trhu výrobků a služeb	69
5.1 Rovnováha spotřebitele	69
5.2 Indiferenční analýza	72
5.3 Poptávka, poptávané množství a jejich změny	75
5.4 Pružnost poptávky	77
6. Nabídka na trhu výrobků a služeb	83
6.1 Mezní produkt	83
6.2 Náklady firmy	87
6.3 Příjmy a zisk firmy	92
6.4 Minimalizace nákladů	93

7. Rovnováha firmy na dokonale konkurenčním trhu	97
7.1 Postavení firmy v podmínkách dokonalé konkurence	97
7.2 Nabídková křivka firmy	100
7.3 Funkce cen	102
7.4 Efektivnost trhu dokonalé konkurence	104
8. Trhy nedokonalé konkurence	109
8.1 Základní souvislosti vývoje výrobní jednotky tržního typu	109
8.2 Nové organizační struktury a vlastnické formy firem	112
9. Rovnováha na trzích nedokonalé konkurence	117
9.1 Rovnováha výrobce v postavení monopolu	117
9.2 Protimonopolní regulace	120
9.3 Rovnováha v podmínkách oligopolu	124
9.4 Monopolistická konkurence a rovnováha firmy	127
9.5 Neefektivnost nedokonale konkurenčních trhů	128
10. Utváření cen a rovnováhy na trzích výrobních faktorů	131
10.1 Ceny výrobních faktorů	131
10.2 Půda a pozemková renta	135
10.3 Trh práce	136
10.4 Nezaměstnanost	139
11. Trh kapitálu	143
11.1 Pojetí kapitálu	143
11.2 Kapitálové statky a jejich akumulace	145
11.3 Trh kapitálu	147
12. Všeobecná rovnováha	151
12.1 Směna a její efektivnost	152
12.1.1 Edgeworthův box-diagram směny	152
12.1.1.1 Efektivnost čisté směny	153
12.1.2 Obchodování na konkurenčním trhu	157
12.2 Výroba a její efektivnost	159
12.2.1 Edgeworthův box-diagram výroby	159
12.2.1.1 Efektivnost výroby	160
12.2.2 Hranice produkčních možností	162
12.3 Efektivnost výrobního mixu	163
13. Měření výkonu ekonomiky – makroekonomické výstupy	167
13.1 Úvod do makroekonomie	167
13.2 Měření výkonu ekonomiky	169
13.3 Výdajová metoda vyjádření HDP	174
13.4 Důchodová metoda měření výkonu	176
14. Ekonomická rovnováha	179
14.1 Agregátní nabídka	179
14.2 Agregátní poptávka	181
14.3 Pojetí ekonomické rovnováhy	187
14.4 Utváření rovnováhy v klasickém modelu	188

14.5	Keynesiánský model rovnováhy	190
14.6	Určení produktu modelem multiplikátoru	193
15.	Ekonomický růst a hospodářské cykly	197
15.1	Definice ekonomického růstu	197
15.2	Dynamika vývoje agregátní nabídky a poptávky	199
15.3	Hospodářské cykly	203
15.4	Příčiny cyklického kolísání	205
15.5	Role investic v cyklickém kolísání ekonomiky	206
16.	Peníze a poptávka po penězích	209
16.1	Charakter a formy soudobých peněz	209
16.2	Poptávka po penězích	213
16.3	Rovnice směny	215
17.	Bankovní soustava a nabídka peněz	217
17.1	Bankovní sektor ekonomiky	217
17.2	Bankovní soustava	218
17.3	Tvorba depozitních peněz	220
17.4	Nabídka peněz a její kontrola	222
18.	Inflace	227
18.1	Podstata inflace	227
18.2	Formy inflace	230
18.3	Příčiny inflace	231
18.4	Důsledky inflace	233
18.5	Phillipsova křivka	236
19.	Makroekonomická politika státu	239
19.1	Příčiny státní intervence do hospodářství	239
19.2	Cíle a nástroje hospodářské politiky	241
19.3	Typy hospodářské politiky	243
20.	Fiskální politika	247
20.1	Státní rozpočet	247
20.2	Nástroje a cíle fiskální politiky	248
20.3	Expanzivní a restriktivní fiskální politika – dopady na sledované cíle	252
20.4	Deficit státního rozpočtu	254
21.	Monetární politika	257
21.1	Nástroje centrální banky	257
21.2	Monetární cíle	260
21.3	Monetární politika a cíle hospodářské politiky	263
22.	Důchodová politika státu	267
22.1	Důchodová politika jako součást stabilizační politiky	267
22.2	Nerovnosti v důchodech domácností	268
22.3	Rozdělování a přerozdělování	270
23.	Dodatek A: Hospodářská politika v modelu IS-LM	273
23.1	Rovnováha na trhu statků a služeb – křivka IS	274
23.1.1	Faktory působící na posun křivky IS	277

23.2	Rovnováha na trhu peněz – křivka LM	280
23.2.1	Faktory působící na posun křivky LM	284
23.3	Rovnováha v třísektorové ekonomice – model IS-LM	285
23.3.1	Všeobecná rovnováha v modelu IS-LM	288
23.4	Model IS-LM a stabilizační politika	289
23.4.1	Fiskální politika v modelu IS-LM	289
23.4.2	Monetární politika v modelu IS-LM	292
24.	Mezinárodní trh peněz	297
24.1	Měnový kurz	297
24.2	Měnový kurz a jeho změna	302
24.3	Systém měnových kurzů	307
24.4	Mezinárodní měnový systém	308
25.	Mezinárodní obchod a vnější obchodní politika	313
25.1	Mezinárodní obchod a efektivnost hospodářství	313
25.2	Vnější obchodní politika státu	316
25.3	Nástroje vnější obchodní a měnové politiky	318
25.4	Ekonomická integrace	320
25.5	Stupně integrace a jejich realizace	321
26.	Dodatek B: Teorie racionálních očekávání	325
26.1	Teoretický pohled na problematiku očekávání	326
26.2	Nová klasická makroekonomie a její pohled na hospodářskou politiku	330
26.2.1	Hypotéza racionálních očekávání	330
26.2.2	Lucasova kritika a teze o neúčinnosti hospodářské politiky	331
26.3	Aplikace racionálních očekávání do ekonomické teorie	333
26.3.1	Racionální očekávání v modelu AS-AD – model nové klasické makroekonomie	333
26.3.2	Racionální očekávání v modelu AS-AD – neklasický model racionálních očekávání	338
26.3.3	Racionální očekávání v modelu AS-AD – komparace modelů racionálních očekávání s modelem založeným na adaptivních očekáváních	341
	Použitá literatura	347